

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/71/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621200179
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5621200179.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobkyne: B. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XX/XX, XXX XX B. C. - D. C., zastúpenej obchodnou spoločnosťou ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Hurbanova 1243/18, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 861 251, proti žalovaným: 1/ G. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXX/XXX, XXX XX X. G., zastúpenému JUDr. Miloslavom Hrickom, avokátom so sídlom Ulica 1. mája 709, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 42 219 361, 2/ I. T. (E. v S., zomr. XXXX), zastúpenému Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a o vzájomnej žalobe žalovaného 1/ o zaplatenie 15.989,35 eur, o odvolaní žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 11C/2/2021-387 zo dňa 2. mája 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 11C/2/2021-387 zo dňa 2. mája 2023 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Liptovský Mikuláš na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam zapísaným Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom, na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie X. G., obec X. G., okres Liptovský Mikuláš ako rodinný dom so súp. č. XXX, postavený na pozemku parcela registra KN-C č. 432 a na liste vlastníctva č. XXXX,

pre katastrálne územie X. G., obec X. G., okres Liptovský Mikuláš ako parcela registra KN-E č. 1057/1 - ostatná plocha o výmere 567 m² (výrok I.), tieto nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného 1/ (výrok II.) a žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňu primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 34.536,01 eur a žalovanému 2/, k rukám Slovenského pozemkového fondu, za jeho spoluvlastnícky podiel vo výške 26.500,- eur, všetko do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok III.). Napokon rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou domáhala zrušenia podielového spoluvlastníctva strán sporu k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam a následného vyporiadania tak, že nehnuteľnosti súd prikáže do výlučného vlastníctva žalovaného 1/ oproti jeho povinnosti vyplatiť žalobkyňu a žalovanému 2/ primeranú náhradu. Podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu sú žalobkyňa s podielom o veľkosti 3/8 a žalovaný 1/ s podielom o veľkosti 3/8 a podielovými spoluvlastníkmi druhej vyporiadavanej nehnuteľnosti sú žalobkyňa s podielom o veľkosti 3/8, žalovaný 1/ s podielom o veľkosti 3/8 a žalovaný 2/ s podielom o veľkosti 1/4. Žalovaný 1/ svoj spoluvlastnícky podiel nadobudol v roku 2020 na základe podanej žiadosti o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), vedenej pod spis. zn. Z 1809/2020, v ktorej uviedol, že nehnuteľnosti neboli do troch rokov od zániku BSM predmetom žiadnej dohody ani súdneho konania o vyporiadanie BSM. Mimosúdne zrušenie podielového spoluvlastníctva bolo nemožné a medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ neexistuje ani zhoda ohľadne spoločného užívania nehnuteľností, ktoré užíva výlučne žalovaný 1/. Reálne delenie

nehnutelností podľa spoluvlastníckych podielov rovnako nie je možné. Žalobkyňa zároveň poukázala na to, že z LV č. XXXX, pre k. ú. X. G., vyplýva, že vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 2/8 nie je evidovaný, a preto navrhla, aby v prípade zistenia, kto je vlastníkom tohto podielu na rodinnom dome, bol tento spoluvlastnícky podiel taktiež predmetom vyporiadania.

3. Žalovaný 1/ k žalobe argumentoval napokon tak, že k hoci došlo medzi ním a žalobkyňou k rokovaniu o uzavretí dohody o vyporiadaní BSM, k jej uzavretiu však nedošlo. Žalobkyňa požadovala na vyrovnanie vyplatiť sumu 500.000,- Sk. Na základe dohody mala žalobkyňa nadobudnúť motorové vozidlo VW AG červenej farby a on ostatné veci, vrátane nehnuteľností. Hoci dohodu nepodpísali a ani nepodali na jej základe návrh na vklad

do katastra, fakticky sa ňou riadili. Žalobkyňa si ponechala motorové vozidlo a on jej v splátkach postupne vyplatil sumu takmer 500.000,- Sk. Počas celej doby splácania žalobkyňa nenamietala, že by na peňažné plnenie nemala nárok a neuplatňovala si vlastníctvo k nehnuteľnostiam. Vlastníctva sa začala domáhať až dodatočne, po dlhšej odmlke. Najskôr ho vyzvala, aby nehnuteľnosti vypratol, pričom toto konanie popísal ako „vydieranie“. Z uvedeného dôvodu urobil kroky, ktoré opísala žalobkyňa, aby zabezpečil súlad zápisu v katastri so skutočným stavom. V období rokov 2008 až 2013 zaplatil žalobkyni celkovo 481.695,28 Sk, čiže 15.989,35 eur, a to splátkou z mája 2008 vo výške 100.000,- Sk, z júna 2008 vo výške 70.000,- Sk, z februára 2009 vo výške 2.000,- Sk a 500,- eur, zo septembra 2010 vo výške 1.000,- eur, z decembra 2010 vo výške 1.000,- eur a 999,90 eur, z júla 2011

vo výške 1.000,- eur a 500,- eur, z januára 2011 vo výške 1.000,- eur, z júna 2012 vo výške 1.000,- eur, z decembra 2012 vo výške 1.000,- eur, z marca 2013 vo výške 1.000,- eur, z novembra 2013 vo výške 1.000,- eur, z decembra 2013 vo výške 150,- eur a 130,- eur.

4. Žalobkyňa k tvrdeniam žalovaného 1/ uviedla, že pokiaľ jej žalovaný 1/ bez jej súhlasu posielal akékoľvek sumy v rozpätí šiestich rokov, neznamená to, že by si takto vyporiadali svoje vzájomné nároky z titulu BSM. Ak žalovaný 1/ v konaní uplatňuje voči nej nárok

na zaplatenie sumy 15.989,35 eur, tento nárok je neodôvodnený a navyše premlčaný. Pokiaľ ide o tvrdené splátky, napríklad suma 1.000,- eur označená ako „mpv 11“ jej nebola nikdy v hotovosti vyplatená, lebo žalovaný jej nikdy v hotovosti žiadne peniaze nevyplatil. Taktiež sumy označené ako „záver“ vo výške 150,- eur a 130,- eur, sú zmätočné, nakoľko podľa predloženého výpisu išlo o sumy vyplatené pre deti, keďže v poznámke je uvedené „pre O.“ a „G.“. Žalobkyňa spochybnila aj platbu označenú ako „mpv9“, keďže poznámka je dopísaná rukou, pričom pôvodný popis platby je prečiarknutý a nečitateľný. Na pojednávaní žalobkyňa argumentovala tým, že suma 15.000,- eur bolo ocenenie za 20 rokov ich manželstva. Peniaze jej posielal aj z toho dôvodu, že po rozvoде boli deti v jej osobnej starostlivosti. Považovala ich za zdroj príjmu, ktorý poukazovala na podporu detí, ktoré študovali na vysokej škole. Bolo výlučne na rozhodnutí žalovaného 1/, kedy a v akej výške jej platby pošle. V roku 2008 jej poslal 100 000,- Sk a 70 000,- Sk, v roku 2009 neposlal nič.

5. Slovenský pozemkový fond súhlasil so zrušením podielového spoluvlastníctva, ako aj s navrhovaným spôsobom vyporiadania, nakoľko reálne rozdelenie pozemku podľa výmery pripadajúcej na spoluvlastnícke podiely neprichádza do úvahy a zároveň by nebolo dobre možné a účelné aj vzhľadom na rozmery pozemku, ako aj jeho situovanie v danej lokalite.

6. Súd prvej inštancie v rámci skutkových zistení v rozsudku uviedol, že z výpisu z LV č. XXXX, pre k. ú. X. G. vyplýva, že žalobkyňa a žalovaný 1/ sú podielovými spoluvlastníkmi vyporiadavaného rodinného domu súp. č. XXX, každý v podiele o veľkosti 3/8. Strany sporu sú podľa LV č. XXXX, pre k. ú. X. G. podielovými spoluvlastníkmi, žalobkyňa v podiele o veľkosti 3/8, žalovaný 1/ v podiele o veľkosti 3/8 a žalovaný 2/ v podiele o veľkosti 1/4. Znaleckým posudkom č. 238/2022, vypracovaným súdom ustanoveným znalcom Ing. Mariánom Pilkom dňa 15.10.2022, bola stanovená všeobecná hodnota vyporiadavaných nehnuteľností s príslušenstvom vo výške 106.000,- eur.

7. Zároveň ďalej citujúc ust. § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „OZ“) súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania bolo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, avšak vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkyne a žalovaného 1/, títo spor poňali skôr ako vyporiadanie ich BSM. Z uvedeného dôvodu väčšinu ich tvrdení do odôvodnenia tohto rozsudku súd prvej inštancie nezahrnul, keďže na rozhodnutie vo veci nemohli mať žiadny vplyv.

8. Vzhľadom na neúplný zápis podielových spoluvlastníkov na LV č. XXXX, pre k. ú. X. G., považoval súd prvej inštancie za potrebné bezpečne zistiť, aký je skutočný okruh podielových spoluvlastníkov rodinného domu so súp. č. XXX. Z pozemkovoknižnej vložky č. XXX, na ktorej bola evidovaná súčasná parcela KN-E č. 1057/1, vyplýva, že na základe dedičského rozhodnutia č. d. 2341/1927 zdedili podiel na parcele I. T. E., R. T. E., vtedy maloletá X. T. E. a maloletá C. T. E., každý v podiele o veľkosti 1/4. Následne R. T. predala dňa 05.09.1947 podiel S. T., rod. T.. Kupujúca nadobudla kúpnu zmluvou zo dňa 27.04.1948 aj podiely od X. T. E. a od C. T. E.. S. T. zomrela dňa XX.XX.XXXX, pričom dedičské

konanie po nej sa viedlo pod spis. zn. D 562/1988. Z dedičského rozhodnutia zo dňa 06.06.1988, spis. zn. D 562/1988 vyplýva, že poručiiteľka bola v čase smrti aj podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu súp. č. XXX v podiele o veľkosti 3/4, pričom rodinný dom v pozemkovoknižnej vložke č. 227 uvedený nie je. Nadobúdateľom dedičstva, vrátane spoluvlastníckeho podielu na rodinnom dome bol závetný dedič C. T.. Spoluvlastnícky podiel na rodinnom dome bol predmetom dedičstva aj po C. T. v konaní vedenom pod spis. zn. D 491/1990, po ktorom dedil jeho syn G. T., ktorý podiel na rodinnom dome predal kúpnu zmluvou zo dňa 23.07.1996 obchodnej spoločnosti JURsport, spol. s r. o. Predmetný rodinný dom je postavený na parcele KN-C č. 432, ktorá bola geometrickým plánom č. 31562388-163/96, úradne overeným dňa 03.03.1996 pod č. 365/1996, vytvorená práve z parcely č. 1057/a, ktorá bola evidovaná v pozemkovo-knižnej vložke 227. Rodinný dom bol postavený v roku 1912, čiže v čase, keď na území SR platila zásada superficies solo cedit, čo znamenalo, že vlastníkom stavby bol vlastník pozemku. I. T. E. nadobudol spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4 k pozemku parcela č. 1057/1, z ktorej bola neskôr vytvorená parcela registra KN-C č. 432, na ktorej je postavený rodinný dom, v roku 1927, čiže už v čase, keď rodinný dom už postavený bol. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie vyvodil záver, že podielovým spoluvlastníkom rodinného domu so súp. č. XXX je v skutočnosti aj neznámy vlastník I. T. E., a to v podiele o veľkosti 1/4, ktorý nadobudol dedičstvom v roku 1927.

9. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ bol spor prakticky iba, pokiaľ ide o otázku zohľadnenia, resp. nezohľadnenia úhrad žalovaného 1/ v celkovej výške 15.989,35 eur, ktoré mal trinástimi úhradami v období od mája 2008 do decembra 2013 zaplatiť žalobkyňi titulom vyporiadania ich BSM, do masy ktorého patrili aj vyporiadované nehnuteľnosti. Po rozvode manželstva bol vypracovaný návrh dohody o vyporiadaní BSM, ktorý ale akceptovaný nebol a tak k uzatvoreniu dohody medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ nedošlo. Bolo pritom bez významu, kto bol iniciátorom tejto dohody. V článku III. návrhu dohody bolo dojednanie, podľa ktorého sa žalovaný 1/ mal zaviazat' na vyplatenie žalobkyne sumou 500.000,- Sk s tým, že časť vo výške 170.000,- Sk už bola zálohovo prevedená žalobkyňi. Zostávajúcu časť mal žalovaný 1/ uhradiť prostredníctvom troch splátok do 31.12.2010. Žalovaný 1/ preukázal, že po rozvode manželstva žalobkyňi poukázal dvanástimi úhradami celkovo sumu 15.641,97 eur. Úhradu v hotovosti vo výške 1 000,- eur, ktorú sám označil ako „mpv 11“ a ktorú zároveň žalobkyňa namietala, nepreukázal. V kontexte s týmito skutkovými zisteniami súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva si spoluvlastník, ktorému je ukladaná povinnosť zaplatiť primeranú náhradu, nemôže proti takémuto nároku druhého spoluvlastníka započítat' iný majetkový nárok. Preto bolo potrebné ustáliť charakter plnení žalovaného 1/ v prospech žalobkyne. Žalovaný tvrdil, že označenie jednotlivých úhrad skratkou „mpv“ znamená majetkovoprávne vyporiadanie, pričom žalobkyňa tieto úhrady považovala za ocenenie ich manželského spolužitia. Takéto odôvodnenie prijatého plnenia po rozvode manželstva, ktorý rozvod bol iniciovaný práve žalobkyňou, navyše z dôvodu mimomanželského pomeru, je nepresvedčivé a nelogické. Tvrdenia žalobkyne o povahe týchto úhrad v podobe výživného na deti nad rámec súdom uloženej povinnosti neboli žiadnym spôsobom preukázané a v konaní nebolo ani tvrdené, že by súd uložil žalovanému 1/ povinnosť prispievať na výživu rozvedenej manželky. Vzhľadom na to, že v konaní nebol tvrdený žiadny iný právny dôvod zakladajúci toto konanie žalovaného 1/, súdu prvej inštancie sa ako najpresvedčivejší javil záver, že úhrady žalovaného 1/ vychádzali z ústnej dohody so žalobkyňou potom, ako nedošlo k uzatvoreniu písomne dojednanej dohody o vyporiadaní BSM. Žalovaný 1/ v závere dupliky uviedol, že keďže žalobkyňa tvrdila, že úhrady uhradil svojvoľne a bez dohody, teda bez právneho dôvodu, zakladá mu to právo na vrátenie týchto finančných prostriedkov, a tak navrhuje vyporiadať podielové spoluvlastníctvo v širšom zmysle a podáva vzájomnú žalobu o zaplatenie 15.989,35 eur. Zmyslom vyporiadania podľa ust. § 142 ods. 1 OZ nie je len poskytnutie primeranej náhrady za spoluvlastnícky podiel, ale vyriešenie všetkých vzťahov, ktoré sa vytvorili medzi podielovými spoluvlastníkmi v čase existencie podielového spoluvlastníctva. So zreteľom na to sa toto vyporiadanie vykonáva ako vyporiadanie v širšom slova zmysle, ale to len v prípade, ak došlo k investíciám jedného z podielových spoluvlastníkov do spoločnej nehnuteľnosti. Žalovaný 1/ nepodal „vzájomnú žalobu“ z dôvodu investícií, ale z dôvodu úhrad žalobkyňi, ktoré považoval za náhradu za vyporiadanie ich BSM. Nešlo tak o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle a súd prvej inštancie preto ani nekonal o tomto procesnom návrhu žalovaného 1/, pričom ho posúdil ako procesnú obranu v konaní. Preukázané úhrady žalovaného 1/ žalobkyňi v celkovej výške 15.641,97 eur posúdil ako preddavky na primeranú náhradu za vyporiadanie ich spoločného majetku v budúcnosti, lebo iný charakter týchto úhrad ani nebol tvrdený. Preto súd prvej inštancie na predmetnú otázku považoval za dôvodné analogicky použiť ust. § 498 OZ o preddavku na kúpnu cenu zaplatenom pred uzatvorením kúpnej zmluvy. Pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nie je žiadna právna úprava

ohľadne plnenia pred uzavretím dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, čo však nevylučuje možnosť zaplatiť preddavok na cenu podielu, pričom ust. § 498 OZ upravuje presne takúto situáciu. Žalovaný 1/ považoval jednotlivé úhrady za majetkovoprávne vysporiadanie majetku strán sporu, pričom žalobkyňa hodnoverne neobjasknila, čo iné má toto ňou prijaté plnenie predstavovať. K vyporiadaniu najskôr BSM a neskôr podielového spoluvlastníctva nedošlo dohodou, ale rozhodnutím súdu prvej inštancie, pričom nehnuteľnosti boli prikázané

do výlučného vlastníctva žalovaného 1/, ako to aj mienili strany sporu. Keďže žalobkyňa prijala úhrady žalovaného 1/ v súvislosti so zamýšľaným zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva, súd prvej inštancie považoval za dôvodné a predovšetkým

za spravodlivé zaplatený preddavok pri určení výšky primeranej náhrady za spoluvlastnícky podiel ustupujúcej spoluvlastníčky zohľadniť. Tento preddavok súd prvej inštancie však nezohľadnil v plnej výške rozsahu preukázaných úhrad, nakoľko v dohode navrhovaná suma výplatku sa vzťahovala na celú masu BSM, nielen na vyporiadované nehnuteľnosti. Žalovaný 1/ mal podľa návrhu dohody nadobudnúť z masy BSM majetok v hodnote 900.000,- Sk,

z čoho vyporiadované nehnuteľnosti boli v tom čase ocenené na sumu 300.000,- Sk, čiže predstavovali 1/3 z vyporiadaneho majetku v prospech žalovaného 1/. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie z preukázanej sumy zaplateného preddavku vo výške 15.641,97 eur, zohľadnil jednu tretinu na primeranú náhradu pre žalobkyňu, t. j. sumu 5.213,99 eur.

10. V nadväznosti na námietku premičania vznesenú žalobkyňou súd prvej inštancie na túto s poukazom na dobré mravy a mimoriadne okolnosti súdnej veci neprihliadal.

11. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu a nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného 1/, ktorý spôsob vyporiadania nebol medzi stranami sporný. Vzhľadom na tvar a výmeru pozemku a jeho umiestnenie, ako aj pôdorys rodinného domu, by prípadnou reálnou deľbou výluční vlastníci nemali reálnu možnosť novovzniknuté nehnuteľnosti účelne užívať. Predpokladom reálnej deľby nehnuteľnosti po zrušení podielového spoluvlastníctva nie je len to, že ide o z technického hľadiska o deliteľnú vec, ale aj to, aby prípadné rozdelenie veci bolo funkčne opodstatnené, čo znamená, že vzniknuté samostatné veci budú ich vlastníkom naďalej slúžiť spôsobom, ktorý zodpovedá ich povahe a poslaniu a budú mať k nim zabezpečený prístup. Znaleckým posudkom bola určená všeobecná hodnota nehnuteľností vo výške 106.000,- eur. Súd prvej inštancie preto uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobkyni primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel o veľkosti 3/8 sumu 34.536,01 eura (39.750,- eur - 5 213,99 eur) a zároveň zaplatiť žalovanému 2/ primeranú náhradu za jeho spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4 sumu 26.500,- eur k rukám Slovenského pozemkového fondu. Vzhľadom

na výšku primeranej náhrady súd prvej inštancie s odkazom na ust. § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v účinnom znení (ďalej len „CSP“) určil dlhšiu lehotu splatnosti.

12. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol vzhľadom na charakter sporu, kedy ide o vzájomné vyporiadanie majetkových právnych vzťahov medzi stranami sporu. Spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je sporom, ktorý môže začať na návrh ktoréhokoľvek podielového spoluvlastníka, pričom nie je možné konštatovať, že úspech v konaní mal ten, kto podal návrh na začatie konania. Rozhodnutie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pokiaľ súd návrhu vyhovie, je rozhodnutím v záujme všetkých strán sporu. Pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa každému z podielových spoluvlastníkov dostane jeho podielu buď vo forme veci, ku ktorej sa vyporiadava podielové spoluvlastníctvo alebo formou finančnej náhrady.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku III. podal v zákonom určenej lehote odvolanie žalovaný 1/, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalovanému neuloží povinnosť nahradiť žalobkyni primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel a paričnú lehotu predĺži na 24 mesiacov po právoplatnosti rozsudku.

14. Žalovaný namietal, že súd prvej inštancie neposúdil správne otázku primeranej náhrady, keď zobral pri znížení primeranej náhrady, ktorú mu uložil žalobkyni zaplatiť, iba sumu 5.213,99 eur (1/3 sumy, ktorú zaplatil žalobkyni). Súd prvej inštancie pri uvedenom opomenul to, že žalobkyni zaplatil sumu, ktorá zodpovedala hodnote polovice všetkého majetku patriaceho

do BSM. Platby, ktoré tak žalobkyni uhradil, pokryli celú hodnotu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne na spoločných nehnuteľnostiach. Bolo preto nespravodlivé, keď súd prvej inštancie zobral jeho plnenie len v nominálnej výške, hoci pri cene spoločných nehnuteľností zohľadnil aj rast ich hodnoty, ku ktorému došlo aj vďaka údržbe a investíciám z jeho strany. Ak by teda súd prvej inštancie vzal do úvahy, že jeho platby v čase ich úhrady pokryli celú hodnotu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne, tak mu nemal uložiť povinnosť zaplatiť žalobkyni primeranú náhradu za jej podiel, pretože už z celého jej podielu žalobkyňu „vyplatil“.

15. Súčasne žalovaný namietal, že žalobkyňa sa o nadobudnutie nehnuteľností nijako nepričinila. Kúpnu cenu nikdy nezaplatila, keďže išlo v podstate len o administratívnu záležitosť. Žalobkyňa zneužila jeho dôveru, prijala platby, ktoré jej uhradil po rozvoде manželstva, ale nehnuteľnosti si napriek tomu ponechala.

16. Napokon žalovaný namietal, že nie je schopný v súdom určenej paričnej lehote zaplatiť primeranú náhradu ani len žalovanému 2/. Preto navrhol v odvolacom návrhu, aby mu odvolací súd predĺžil paričnú lehotu na 24 mesiacov, kedy ani takto dlhá lehota nemôže zasiahnuť do záujmov žalovaného 2/, keďže je tento nezisteným vlastníkom. Primeranú náhradu uschováva Slovenský pozemkový fond, ktorý je povinný ju vlastníkovi zaplatiť v lehote dvoch rokov (§ 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach

na usporiadanie vlastníctva k pozemkom).

17. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ navrhla, aby odvolací súd odvolanie odmietol ako nedôvodné a uložil žalovanému povinnosť nahradiť jej trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalobkyňa k časti odvolania žalovaného týkajúcej sa paričnej lehote uviedla, že žalovaný 1/ ako podnikateľ má dostatočné finančné prostriedky na to, aby uvedený výplatok žalobkyne a žalovanému 2/ (žalovaný 1/ podniká pod obchodným menom G. I. JUR-SPORT-AGENCY, IČO: 33 830 533). Navyše vykonáva v dotknutej nehnuteľnosti podnikateľskú činnosť (prenajíma ju na krátkodobé ubytovanie), a teda z nej dosahuje príjmy. Zároveň, žalovaný 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie neuviedol žiadne okolnosti, ktoré by mu bránili výplatok zaplatiť, prípadne pre ktoré by bolo uvedenú lehotu potrebné predĺžiť. Ak by totižto v konaní uviedol, že výplatok nemá z čoho zaplatiť, súd prvej inštancie by mu nehnuteľnosť do jeho výlučného vlastníctva nikdy neprikázal. Podľa názoru žalobkyne by neúmerným predĺžovaním lehoty na vyplatenie výplatku došlo k výraznému zásahu do jej práv, ako aj žalovaného 2/, keďže by boli na jednej strane zbavení svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a na strane druhej by za uvedené neboli riadne kompenzovaní. Žalovanému 1/ nič nebráni v tom, aby si napr. zobral úver, alebo aby použil prostriedky nadobudnuté z podnikateľskej činnosti, na zaplatenie výplatku. Ide o špekulatívne konanie žalovaného 1/, ktorý sa takýmto spôsobom chce na jej úkor žalobkyne a úkor žalovaného 2/ obohatiť (vlastne by „úverovali“ žalovaného 1/, čo je z pohľadu žalobkyne neakceptovateľné). Neobstojí ani tvrdenie, že sa údajne o predmetnú nehnuteľnosť nijako nepričinila, keďže sám žalovaný 1/ potvrdil, že predmetná nehnuteľnosť patrila do BSM žalobkyne a žalovaného 1/, a preto sú tieto tvrdenia žalovaného 1/ bezpredmetné; navyše aj sám žalovaný 1/ túto nehnuteľnosť do masy BSM zahrnul.

18. Slovenský pozemkový fond ako zástupca označeného žalovaného 2/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ nevyjadril.

19. Odvolaciemu súdu neboli v ďalšom predložené žiadne iné podania strán sporu.

20. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaného 1/ proti výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP) - žalovaným 1/ ako stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (keďže vo vzťahu k žalobkyne navrhol vyplatiť jej za jej spoluvlastnícky podiel nižšiu sumu), včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom [§ 355 ods. 1 CSP], preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, teda v celom rozsahu, viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 ods. 1 a 2 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP vo výrokoch I. až III., ako aj v závislom výroku IV. o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

21. Primárne považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie preskúmal v zmysle ust. § 379 CSP v celom rozsahu, a to aj napriek tomu, že žalovaný 1/ rozsudok napadol svojím odvolaním len čo do výroku III. V danom prípade však predmetom sporu bolo zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, kde spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami (podielovými spoluvlastníkmi) vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je ust. § 142 OZ (k tomu napr. stanovisko pléna Najvyššieho súdu ČSSR spis. zn. PlsF 2/1974 publikované v Zbierke stanovísk najvyšších súdov a rozhodnutí súdov ČSSR číslo 1 ročník 1975 pod číslom 1). Súčasne je možné konštatovať bez akýchkoľvek pochybností, že v danom prípade medzi stranami išlo o nerozlučné spoločenstvo podľa ust.

§ 77 CSP, keďže zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva rozsudkom súdu sa musí vzťahovať na všetkých podielových spoluvlastníkov. Preto odvolací súd pristúpil z hľadiska rozsahu odvolacieho prieskumu podľa ust. § 379 písm. a) CSP k prieskumu všetkých meritórnych výrokov I. až III., v zmysle ust. § 379 písm. b) CSP vo vzťahu k všetkým stranám sporu a v zmysle ust. § 379 písm. b) CSP aj k prieskumu závislého výroku o náhrade trov konania.

22. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že pre konanie súdu je potrebné naplnenie procesných podmienok. Splnenie procesných podmienok súd (vrátane odvolacieho) ex officio skúma kedykoľvek počas konania (§ 161 ods. 1, § 378 ods. 1 a 380 ods. 2 CSP), aj keď to nie je stranami namietané. Jednou z procesných podmienok, za splnenia ktorej súd môže konať, je procesná subjektivita strán sporu (žalobcu a žalovaného). Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP). Neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky vedie vždy k zastaveniu konania (§ 161 ods. 2 CSP, resp. § 62 CSP).

23. Zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa označila žalovaného 2/ ako „I. T. (E. v S., zomr. XXXX) zast.: Slovenský pozemkový fond“. Zo žalobkyňou predloženého výpisu z LV č. XXXX vedeného pre k. ú. X. G., obec X. G., okres Liptovský Mikuláš vyplýva, že v časti B LV pod B1 je ako podielový spoluvlastník majetkovej podstaty evidovanej v časti A LV pozemku parcely KN-E č. 1057/1 - ostatná plocha o výmere 567 m² zapísaný I. T. (E. v S., zomr. XXXX), a to titulom nadobudnutia: D, č. d. 2341/1927, B4/a, PKV 227, Z 78/02-ROEP. Pod Č. d. 2341/1927 uvedenom v pozemkovej knihe vo vložke 227, k. ú. X. G. (č. l. 352 spisu) pri vlastníkovi zapísanému pod B4a) I. T. E. sa medzi iným nachádza aj listina - Zápis smrtného pádu zomretého I. T. E., XX ročného, zo dňa 12.02.1926 (č. l. 195 spisu). Z tejto listiny vyplýva, že po zomretom zostali 4 deti medzi inými aj I. T. E., XX ročný v A.. Tohto je potrebné stotožniť s I. T. E. zapísaným pod B4a) v pozemkovej knihe vo vložke 227, k. ú. X. G. a súčasne s podielovým spoluvlastníkom zapísaným pod B1 v časti B LV č. XXXX. Uvedené vyplýva jednak zo zápisu pod B4a) v pozemkovej knihe vo vložke 227, k. ú. X. G., ako aj z výťahu zo zápisnice pozostalostnej záležitosti vyhotoveného Okresným súdom Liptovský Mikuláš dňa 16.03.1927 (č. l. 202 spisu). Z doposiaľ uvedených skutočností je možné vyvodiť, že označený žalovaný 2/ mal ku dňu XX.XX.XXXX vek XX rokov, z čoho vyplýva, že sa narodil niekedy okolo roku XXXX. Ku dňu začatia konania na súde prvej inštancie (t. j. dňa 22.01.2021) by tak mal označený žalovaný 2/ cca vek XXX rokov. Táto skutočnosť spolu s údajom zapísaným na LV č. XXXX pri spoluvlastníkovi pod B1 I. T. E. „zomr. XXXX“, ako aj obsah podania žalovaného 1/ na č. l. 339 spisu, z ktorého vyplýva, že I. T. E. mal zomrieť v roku XXXX v J. a napokon aj obsah poznámky uvedenej v zápisnici o predbežnom vyšetrení zo dňa 21.03.1990 nachádzajúcej sa na č. l. 2 pripojeného spisu bývalého Štátneho notárstva v Liptovskom Mikuláši spis. zn. D 461/1990 (v zmysle tejto pri osobe otca poručiteľa, t. j. pri osobe I. T. je uvedená poznámka „D roky 1963-6 v Bratislave!“), spôsobujú zásadnú pochybnosť o procesnej subjektivite žalovaného 2/. Súd prvej inštancie však tejto okolnosti a skúmaniu tejto procesnej podmienky nevenoval žiadnu pozornosť a nevykonal ďalšie dôkazy (§ 185 ods. 3 CSP) na zistenie, či je splnená táto procesná podmienka, napr. dopytom na príslušný katastrálny úrad, na základe čoho, bol na LV č. XXXX pri spoluvlastníkovi pod B1 I. T. E. zapísaný údaj „zomr. XXXX“, prípadne dožiadaním G. T., nar. XX.XX.XXXX, ako možného vnuka I. T., E..

24. Odvolací súd v kontexte s doposiaľ uvedeným poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, v odôvodnení ktorého sa udáva, že: „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe [podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180] a 2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy [podľa písmena d) rovnakého ustanovenia]. Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ [tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona 180]; pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak [čl. I § 16 ods. 1 písm. c) zákona 180] zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180). Priblížená právna konštrukcia podľa názoru dovolacieho súdu spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkmi a aj ich bezproblémového zapojenia

do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou (tu por. i § 121 O. s. p.), že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruku v ruke i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparačných postupmi podľa § 107 O. s. p.), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania (podľa § 19 a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p.).“ V danom prípade to nebolo možné konať

bez ďalšieho so žalovaným 2/ ani na podklade toho, že k nemu ako podielovému spoluvlastníkovi zapísanému na LV č. XXXX, k. ú. X. G. je pod B3 zapísaná správa Slovenským pozemkovým fondom a súčasne, že žalobkyňa žalovaného 2/ označila v zastúpení Slovenským pozemkovým fondom.

25. Odvolací súd však uvedenú zásadnú pochybnosť o procesnej subjektivite žalovaného 2/ procesne nevyriešil tým spôsobom, že by po doplnení dokazovania podľa ust. § 384 ods. 3 v spojení s ust. § 185 ods. 3 CSP konanie voči žalovanému 2/ pre nedostatok jeho procesnej subjektivity prípadne zastavil. Následne by totižto v prípade skončenia sporu na odvolacom súde, pri nemožnosti rozšírenia okruhu strán sporu na návrh žalobkyne (§ 378 ods. 2 CSP), musel odvolací súd žalobu žalobkyne zamietnuť (78 ods. 2 CSP). Žalobkyňa by tak nemala možnosť procesne reagovať na takýto postup odvolacieho súdu, ktorým postupom odvolacieho súdu by potom mohlo dôjsť k znemožneniu realizácie procesných práv žalobkyne v takej miere, ktorá by viedla k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (k tomu pozri primerané uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15.04.2019, obdobne tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28.02.2022).

26. Súčasne však v kontexte odvolacích dôvodov, uvedených žalovaným 1/ v jeho odvolaní, odvolací súd považuje za potrebné poukázať na nesprávny záver súdu prvej inštancie o posúdení časti podania žalovaného 1/ zo dňa 05.08.2021 označeného ako vzájomná žaloba (na č. I. 128 spisu) ako len podania s procesnou obranou žalovaného. Uvedenou časťou podania si žalovaný 1/ uplatnil voči žalobkyňi nárok na zaplatenie sumy 15.989,35 eur, na podklade skutkových tvrdení, že jej v priebehu mesiacov máj 2008 až december 2013 vyplatil celkovo sumu 15.989,35 eur, pričom tieto peňažné prostriedky podľa tvrdení žalobkyne vyplatil žalobkyňi svojvoľne a bez dohody, teda bez právneho dôvodu, čo potom založilo jeho právo voči žalobkyňi na vrátenie týchto peňažných prostriedkov. Žalovaný tak v nadväznosti na uvedené žiadal vykonať vyporiadanie predmetného podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle a popri rozhodnutí súdu zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo navrhol rozhodnutím uložiť tiež žalobkyňi povinnosť zaplatiť mu sumu 15.989,35 eur. Odvolací súd sa stotožňuje síce s posúdením súdu prvej inštancie, že dotknuté podanie (vzájomnú žalobu) nebolo možné považovať za návrh na vyporiadanie predmetného podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle, avšak už nie so záverom súdu prvej inštancie, že išlo len o procesnú obranu.

27. Zo zákonnej úpravy (§ 141 a § 142 OZ) vyplýva, že so zrušením podielového spoluvlastníctva, či už dohodou spoluvlastníkov či rozhodnutím súdu, je nerozlučne spojené vyporiadanie spoluvlastníkov, ktorých práva boli zrušením spoluvlastníctva dotknuté. Zmyslom tohto vyporiadania, konkrétne vtedy, ak ide o zrušenie spoluvlastníctva príkazom veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom (§ 142 tretia veta OZ), nie je len poskytnutie primeranej náhrady za spoluvlastnícky podiel (spoluvlastnícke podiely), ale vyriešenie všetkých vzťahov, ktoré sa vytvorili medzi podielovými spoluvlastníkmi v súvislosti s existenciou podielového spoluvlastníctva, prípadne, ktoré sa vytvárajú medzi skoršími podielovými spoluvlastníkmi v súvislosti so zrušením podielového spoluvlastníctva. So zreteľom na to sa toto vyporiadanie vykonáva ako vyporiadanie v širšom zmysle, v rámci ktorého sa prihliada napr. aj na to, či a do akej miery niektorý zo skorších spoluvlastníkov zhodnotil spoločnú nehnuteľnú vec investíciami a pod. Bolo by preto nelogické, aby ten, kto zhodnotil nehnuteľnú vec, ktorá mu bola pri zrušení podielového spoluvlastníctva príkazaná za primeranú náhradu, najskôr poskytoval ostatným skorším spoluvlastníkom náhrady vypočítané z hodnoty spoločnej nehnuteľnej veci vrátane ním vykonaného zhodnotenia a aby potom, eventuálne v inom civilnom sporovom konaní, uplatňoval proti ostatným skorším spoluvlastníkom nároky na náhradu pomernej časti nákladov na toto zhodnotenie

(rozsudok Najvyššieho súdu ČSSR spis. zn. 4Cz 11/1969 zo dňa 28.02.1969, publikovaný v Zbierke stanovísk najvyšších súdov a rozhodnutí súdov ČSSR č. 5 ročník 1970 pod poradovým č. 40).

28. Možno teda súhlasiť so súdom prvej inštancie, že žalovaným 1/ uplatnený nárok nie je nárokom vyplývajúcim zo širšieho vyporiadania predmetného podielového spoluvlastníctva. Tento nárok nevznikol zo spoluvlastníckych vzťahov podielových spoluvlastníkov k predmetným nehnuteľnostiam, ale ako nárok zo vzťahov medzi žalobkyňou a žalovaným 1/. Plnenie žalovaného 1/ voči žalobkyni bez najmenších pochybností nespočívalo v investíciách do spoločnej nehnuteľnosti a ani nepredstavovalo akékoľvek plnenia poskytované medzi spoluvlastníkmi v súvislosti s existenciou dotknutého podielového spoluvlastníctva. Odvolací súd sa však už nemohol stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, že plnenie žalovaného 1/ žalobkyni bolo možné považovať za preddavok na budúce vyporiadanie dotknutého podielového spoluvlastníctva (pri analogickej aplikácii ust. § 497 v spojení s ust. § 853

a § 142 OZ). Nie je tomu tak z toho dôvodu, že predmetné úhrady s určitosťou žalovaný 1/ nerealizoval za účelom vyporiadania predmetného podielového spoluvlastníctva medzi podielovými spoluvlastníkmi, teda ako preddavok na budúce vyporiadanie podielového spoluvlastníctva po jeho zrušení, ale, ako to ustálil aj súd prvej inštancie, z dôvodu vyrovnania majetkových podielov zo zaniknutého BSM medzi bývalými manželmi (žalobkyňou a žalovaným 1/), čo vyplýva aj z obsahu prvotného vyjadrenia žalovaného 1/

zo dňa 04.03.2021 k žalobe (na č. I. 58 spisu), v ktorom prezentoval žalovaný svoj právny názor, že medzi ním a žalobkyňou došlo k vyporiadaniu BSM a dotknuté peňažné plnenie jej tak bolo poskytnuté titulom vyporiadania BSM. Záver súdu prvej inštancie o preddavku

na budúce vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vyvracia aj skutočnosť, že k väčšiemu rozsahu plnenia žalovaného z celkovej sumy 15.989,35 eur malo dôjsť v dobe do troch rokov po zániku BSM žalobkyne a žalovaného 1/ (k zániku BSM došlo rozvodom, právoplatnosťou rozsudku o rozvode ich manželstva dňa 18.06.2008), a teda v čase, kedy žalobkyňa a žalovaný 1/ neboli samostatnými podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, ale bezpodieloví spoluvlastníci spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam o veľkosti 6/8 (keďže v čase medzi zánikom BSM a jeho vyporiadaním sa vzťahy medzi manželmi riadia ustanoveniami upravujúcimi BSM, k tomu zhodnotenie Najvyššieho súdu ČSSR spis. zn. Cpj 86/1971 zo dňa 03.02.1972 publikované v Zbierke stanovísk najvyšších súdov a rozhodnutí súdov ČSSR č. 5 ročník 1972 pod poradovým č. 42). Vzhľadom na to, že k platnému uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ nedošlo, javí sa, že zo strany žalovaného 1/ došlo voči žalobkyni k plneniu bez právneho dôvodu, a teda k vzniku nároku žalovaného 1/ voči žalobkyni na vydanie bezdôvodného obohatenia. Takýto nárok si aj žalovaný 1/ voči žalobkyni uplatnil dotknutým podaním zo dňa 05.08.2021. V neposlednom rade odvolací súd poukazuje na to, že pohľadávka z dôvodu zaplatenia náhrady za spoluvlastnícky podiel pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva súdom vzniká až právoplatnosťou rozsudku, ktorý ma tak konštitučný charakter (k tomu pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 3Cz 9/1989 zo dňa 31.03.1989 publikovaný v Zbierke stanovísk najvyšších súdov a rozhodnutí súdov ČSFR č. 9-10 ročník 1991 pod poradovým č. 46). Z uvedeného vyplýva, že tak nie je možné ku dňu rozhodnutia súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva započítať oproti pohľadávke podielového spoluvlastníka na zaplatenie náhrady za spoluvlastnícky podiel inú pohľadávku ostatného podielového spoluvlastníka, ktorý má povinnosť poskytnúť náhradu za spoluvlastnícky podiel.

29. Súd prvej inštancie potom nepostupoval procesne správne, ak buď o žalovaným 1/ uplatnenom nároku nerozhodol samostatným výrokom v rámci rozhodnutia v konaní o žalobe žalobkyne na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (nie však ako o vzájomnej žalobe na širšie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ale ako o vzájomnej žalobe žalovaného 1/ voči žalobkyni o vydanie bezdôvodného obohatenia), resp. že by vzájomnú žalobu žalovaného 1/ voči žalobkyni vylúčil na samostatné konanie z dôvodu podľa ust. § 147 ods. 4 CSP, pokiaľ by dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na spojenie vecí (§ 166 CSP).

30. V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd už bez toho, aby sa bližšie zaoberal odvolacími námietkami žalovaného 1/, rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

31. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude zaoberať otázkou procesnej subjektivity žalovaného 2/ a za týmto účelom vykoná dôkazy podľa ust. § 185 ods. 3 CSP (uvedené vyššie, ale aj prípadne iné). V prípade, že dospeje k záveru o potvrdené úmrtia označeného žalovaného 2/ pred podaním žaloby na súde prvej inštancie (dňa 22.01.2021), konanie voči označenému žalovanému 2/ podľa ust. § 62 CSP zastaví. Následne po vyporiadaní sa s otázkou procesnej subjektivity žalovaného 2/ vec žaloby

žalobkyne, ako aj vzájomnej žaloby žalovaného 1/ (v prípade že ju nevyľúči na samostatné konanie) opätovne prejedná

na pojednávaní, vykoná prípadne ďalšie dôkazy a nanovo rozhodne. Pri rozhodovaní bude súd prvej inštancie viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

32. V kontexte rozhodnutia vo veci samej súd prvej inštancie opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

33. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP].

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona [zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov].